

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

190735

การ จัดการ พื้นที่บริเวณข้ามเขตของประเทศไทย
: กรณีศึกษาพื้นที่บริเวณข้ามเขตของนครราชสีมา

โดย

นางสาวนงนุช ประทุมวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์

พ.ศ. 2555

การจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑลของประเทศไทย
: กรณีศึกษาพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช

โดย

นางสาวนงพงา ประทุมวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขากฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2555

Management on Biosphere Reserves of Thailand
: Case Study of Sakaerat Biosphere Reserve

By

Miss Nongpa-nga Pratumwong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws
Natural Resources and Environmental Law
Faculty of Law
Thammasat University
2012

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะนิติศาสตร์

วิทยานิพนธ์

ของ

นางสาวนงพงา ประทุมวงศ์

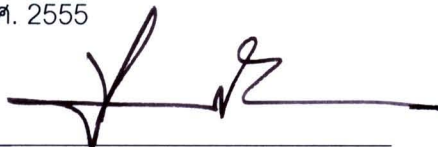
เรื่อง

การจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑลของประเทศไทย:
กรณีศึกษาพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิติศาสตรมหาบัณฑิต

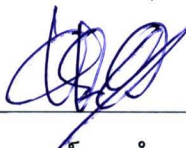
เมื่อ วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2555

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

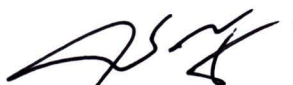
(ศาสตราจารย์ ดร. จุมพต สายสุนทร)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

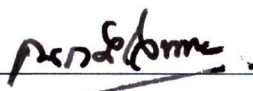
(ศาสตราจารย์ ดร. อำนาจ วงศ์บัณฑิต)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ วิจารณ์ คุณเอนก)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ณรงค์ ใจหาญ)

พื้นที่สงวนชีวมณฑล (Biosphere Reserve) คือ พื้นที่ทดลองเพื่อให้มนุษย์อยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ภายใต้หลักการสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

หลักการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑลปรากฏอยู่ในบทบัญญัติว่าด้วยกรอบการดำเนินงาน เครือข่ายทั่วโลกของพื้นที่สงวนชีวมณฑล (Statutory Framework of the World Biosphere Reserves) กลยุทธ์เซบิญาเพื่อพื้นที่สงวนชีวมณฑล (The Seville Strategy for Biosphere Reserves) และแผนปฏิบัติการแมดริด (Madrid Action Plan) หลักการดังกล่าวมีความยืดหยุ่นสูง ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศสามารถนำมาปรับใช้ให้เหมาะกับบริบทของตนโดยไม่ต้องอนุวัติการ

ประเทศไทยเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีได้อนุวัติการหลักการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑล แม้ว่าพื้นที่สงวนชีวมณฑลถึงสี่แห่ง ซึ่งจากการศึกษาการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช พบว่ากฎหมายที่นำมาปรับใช้กับการจัดการไม่อาจทำให้การดำเนินการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑล สะแกราชเป็นไปตามหลักการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑลดังกล่าวข้างต้นได้ พื้นที่สงวนชีวมณฑลอื่นๆ อีกสามแห่งในประเทศไทยก็น่าจะประสบปัญหาทำนองเดียวกัน เนื่องจากใช้กฎหมายเดียวกันมาปรับใช้กับการจัดการ

แต่เป็นที่น่ายินดีว่าประเทศไทยเริ่มมีแนวคิดที่ประชาชนเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติร่วมกัน ดังจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่มีบทบัญญัติว่าด้วยแนวทางจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่สอดคล้องกับหลักการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้สิทธิแก่บุคคลหรือชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่ากฎหมายที่ใช้จัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑลในประเทศไทยขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และไม่เป็นไปตามหลักการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑล วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงเสนอให้มีการตรากฎหมายว่าด้วยพื้นที่สงวนชีวมณฑล เพื่อใช้จัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑลในประเทศไทย ให้เป็นไปตามหลักการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑลและสอดคล้อง

กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยแบ่งออกเป็นสองระดับ คือ กฎหมายระดับพระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรอง

กฎหมายระดับพระราชบัญญัติจะใช้บังคับแก่การจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑลของประเทศไทยในภาพรวม ด้วยการให้อำนาจหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ร่วมกันจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑล รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน สำหรับกฎหมายลำดับรองจะมีหลักการทำงานองเดียวกับกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ แต่จะกำหนดมาตรการจัดการที่เหมาะสมกับพื้นที่สงวนชีวมณฑลแต่ละแห่ง ซึ่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสนอมาตรการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราชเป็นตัวอย่างของการกำหนดมาตรการในส่วนกฎหมายลำดับรอง

Abstract

190735

A biosphere reserve is an experimental area where human beings and the nature depend on each other in order to balance between cultural and biological diversity preservation and economic and social development by promoting involvement of all stakeholders in the fair management of natural resources.

The management principle of biosphere reserves can be found in the Statutory Framework of the World Biosphere Reserves, Seville Strategy for Biosphere Reserves and Madrid Action Plan. Such principle is highly flexible: each member State is free to adapt it to suit its context without ratification.

Despite its four biosphere reserves in exist, Thailand is among the States that does not ratify the management principle of biosphere reserves. According to the study of Sakaerat Biosphere Reserve, the legislation in force does not allow the management of such biosphere reserve to meet the aforementioned management principle of biosphere reserves. The other three biosphere reserves in Thailand would face a similar problem as all are under the same legal scheme.

It is fortunate that certain provisions of the Constitution of the Kingdom of Thailand on the management of natural resources are in line with the management principle of biosphere reserves, especially they grant private and community rights to participate natural resources.

It is clear that the legislation used in the management of biosphere reserves in Thailand infringes the Constitution of the Kingdom of Thailand and is not in line with the management principle of biosphere reserves. This thesis, therefore, proposes Thailand to enact legislation on biosphere reserves in Thailand to be in line with the management principle of biosphere reserves and the Constitution of the Kingdom of

Thailand. There should be two levels of such legislation, i.e. an act of parliament and its subordinates.

Such an act of parliament would stipulate the management of biosphere reserves in Thailand as a whole by empowering competent agencies both at the central and regional levels to mutually manage biosphere reserves. It would as well offer the public opportunities to involve the biological diversity and cultural preservation, economic and social development and sustainable exploitation of natural resources. The subordinate legislation would stipulate similar provisions. However, it would provide certain measures suitable for each biosphere reserve. As an example, this thesis proposes the management measures of Sakaerat Biosphere Reserve.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถอย่างยิ่งของรองศาสตราจารย์ ณรงค์ ใจหาญ ที่รับเป็นที่ปรึกษาและเสียสละเวลาอันมีค่าในการให้ความรู้และคำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ จนกระทั่งสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนตั้งใจ ผู้เขียนจึงถือโอกาสนี้ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง พร้อมกันนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณในความกรุณาของศาสตราจารย์ ดร. จุมพต สายสุนทร ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร. อำนาจ วงศ์บัณฑิต และรองศาสตราจารย์ วิจารณ์ คุณอนเนก กรรมการวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำแก่ผู้เขียน จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณครูบาอาจารย์ทุกท่านของผู้เขียนตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน ที่ได้ให้แนวคิดในด้านการเรียนการศึกษาจนเกิดเป็นความรู้ที่ตกผลึก ทำให้ผู้เขียนสามารถนำมาใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ชาคริต สิทธิเวช สำหรับกำลังใจ คำแนะนำ และความช่วยเหลือทั้งทางวิชาการและมิใช่วิชาการ ตั้งแต่วันแรกผู้เขียนเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทจนกระทั่งถึงทุกวันนี้

ที่สำคัญ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ลุง ป้า และน้าอึ่ง ที่อุปการะเลี้ยงดูให้แนวคิดที่ตีแผ่ผู้เขียนตลอดมา รวมทั้งให้โอกาส ให้การสนับสนุน และให้กำลังใจแก่ผู้เขียนในยามที่พบเจออุปสรรค จนกระทั่งผู้เขียนสามารถทำวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จด้วยดี

ขอบพระคุณคุณทักษิณ อาชวาคม ผู้อำนวยการสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช เจ้าหน้าที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ เจ้าหน้าที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และคุณปรียาภรณ์ เกราะแก้ว สำหรับความอนุเคราะห์ข้อมูลด้วยความเต็มใจและให้กำลังใจผู้เขียนเสมอมา

ขอบคุณคุณธนัญชัย ประสพดำเกิง สำหรับกำลังใจและความช่วยเหลือทุกด้านด้วยความเต็มใจตลอดมา คุณปิยะณัฐ สุนทาวา สำหรับกำลังใจและคำแนะนำในการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ ผู้เขียนต้องขอขอบคุณเพื่อน พี่ น้อง สาขากฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผู้ที่คอยช่วยเหลือผู้เขียนอีกมากมายซึ่งผู้เขียนมีอาจกล่าวถึงได้หมดในที่นี้ สำหรับความช่วยเหลือและกำลังใจทุกรูปแบบ แม้จะเป็นความช่วยเหลือหรือกำลังใจเพียงเล็กน้อย ผู้เขียนก็รู้สึกซาบซึ้งและขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

สุดท้ายนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้พอจะมีประโยชน์แก่สังคมหรือผู้หนึ่งผู้ใด ผู้เขียน
ขอยกคุณงามความดีทั้งหมดนี้ให้แก่บิดามารดา ลุง ป้า น้าอึ่ง ครูบาอาจารย์ทุกท่าน และผู้ที่คอย
ช่วยเหลือผู้เขียนทุกคน แต่หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้
แต่เพียงผู้เดียว

นางพางา ประทุมวงศ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ศ. 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญภาพประกอบ	(14)
 บทที่	
1. บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของพื้นที่สงวนชีวมณฑล	1
2. วัตถุประสงค์	4
3. ขอบเขตของการศึกษา	4
4. สมมติฐานการศึกษา	4
5. วิธีการศึกษาวิจัย	5
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2. พื้นที่สงวนชีวมณฑล	6
1. ชีวมณฑล	6
1.1 ความหมายของชีวมณฑล	6
1.2 การเปลี่ยนแปลงชีวมณฑล	8
2. โครงการมนุษย์และชีวมณฑล	10
2.1 ความเป็นมาของโครงการมนุษย์และชีวมณฑล	10
2.2 วัตถุประสงค์ของโครงการมนุษย์และชีวมณฑล	11
2.3 การดำเนินโครงการมนุษย์และชีวมณฑล	12

2.3.1	หน่วยงานผู้มีอำนาจในโครงการมนุษย์และชีวมณฑล..	12
2.3.2	พันธกรณีของประเทศที่เข้าร่วม	
	โครงการมนุษย์และชีวมณฑล.....	13
2.4	ความหมายของพื้นที่สงวนชีวมณฑล	15
2.5	วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งพื้นที่สงวนชีวมณฑล	15
2.5.1	การอนุรักษ์ (Conservation).....	16
2.5.2	การพัฒนา (Development)	16
2.5.3	การสนับสนุนกิจกรรมด้านการอนุรักษ์	
	และการพัฒนา (Logistic Support).....	17
2.6	บทบาทและความสำคัญของพื้นที่สงวนชีวมณฑล.....	17
2.6.1	บทบาทของพื้นที่สงวนชีวมณฑล	17
2.6.2	ความสำคัญของพื้นที่สงวนชีวมณฑล	19
3.	ประเทศไทยกับพื้นที่สงวนชีวมณฑล	21
3.1	การเข้าเป็นภาคีของยูเนสโก	21
3.2	การเข้าร่วมโครงการมนุษย์และชีวมณฑล	22
4.	พื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช.....	22
4.1	ความเป็นมาของพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช.....	22
4.2	การประกาศให้สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช.....	24
4.2.1	การพิจารณาคุณสมบัติของพื้นที่สงวนชีวมณฑล	24
4.2.2	การประกาศพื้นที่สงวนชีวมณฑล	26
4.2.3	การขยายขอบเขตพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช	27
4.3	สภาพทั่วไปของพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช	29
4.3.1	ที่ตั้ง	30
4.3.2	ลักษณะภูมิประเทศ	30
4.3.3	ความหลากหลายทางชีวภาพ	31
4.3.4	พื้นที่คุ้มครองในพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช.....	34
4.3.5	การเข้าไปใช้ประโยชน์ของเอกชน	
	ในพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช.....	38

4.4 การดำเนินกิจกรรมในพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช	41
4.4.1 กิจกรรมด้านการอนุรักษ์.....	41
4.4.2 กิจกรรมด้านการพัฒนา.....	42
4.4.3 กิจกรรมด้านการสนับสนุนการอนุรักษ์และการพัฒนา.....	42
3. หลักการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑล	44
1. ผลของการเป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑล.....	47
2. การจัดสรรและการใช้ประโยชน์พื้นที่สงวนชีวมณฑล	48
2.1 พื้นที่แกนกลาง (Core Area)	49
2.2 เขตกันชน (Buffer Zone) หรือพื้นที่ล้อมรอบ.....	50
2.3 พื้นที่รอบนอก (Transition Zone).....	51
3. บทบาทของพื้นที่สงวนชีวมณฑล	54
3.1 บทบาทด้านการอนุรักษ์	54
3.2 บทบาทด้านการพัฒนา	59
3.3 บทบาทด้านการสนับสนุนการอนุรักษ์และการพัฒนา	62
4. การมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑล	66
5. งบประมาณที่ใช้ในการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑล	71
6. การวางข้อกำหนดในการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑล	73
7. ความสัมพันธ์ของพื้นที่สงวนชีวมณฑลและอนุสัญญาอื่น	75
8. การพิจารณาบทวนสถานภาพของพื้นที่สงวนชีวมณฑล	78
9. การยกเลิกพื้นที่สงวนชีวมณฑล	80
9.1 กรณีถูกถอดออกจากการเป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑล	81
9.2 กรณีรัฐที่มีอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่สงวนชีวมณฑล ประสงค์จะยกเลิกพื้นที่สงวนชีวมณฑล	81

4. มาตรการจัดการและปัญหาในการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช	82
1. กรอบมาตรการในการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช	82
1.1 นโยบายและแผนการจัดการ	82
1.1.1 นโยบายและแผนระดับชาติ	83
1.1.1.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)	83
1.1.1.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)	84
1.1.1.3 นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (พ.ศ. 2540-2559)	86
1.1.1.4 มาตรการการจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำ	86
1.1.2 แผนระดับท้องถิ่น	88
1.1.2.1 แผนยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)	88
1.1.2.2 แผนจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2555-2558	88
1.2 มาตรการทางกฎหมาย	89
1.2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	89
1.2.2 พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484	90
1.2.3 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535	92
2. มาตรการในการจัดการพื้นที่แกนกลาง (Core Area)	94
3. มาตรการในการจัดการเขตกันชน (Buffer Zone)	96
3.1 พื้นที่ป่าสงวนที่ไม่ได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ ให้เข้าทำประโยชน์และอยู่อาศัย	96
3.2 พื้นที่ป่าสงวนที่ได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ ให้เข้าทำประโยชน์และอยู่อาศัย	99

4. มาตรการในการจัดการพื้นที่รอบนอก	99
4.1 พื้นที่รอบนอกในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน.....	100
4.1.1 นโยบายและแผนการจัดการ.....	100
4.1.1.1 แผนยุทธศาสตร์การจัดการอุทยานแห่งชาติ	
แบบบูรณาการ พ.ศ. 2547-2556	100
4.1.1.2 แผนแม่บทการจัดการอุทยานแห่งชาติทับลาน	101
4.1.1.3 นโยบายและแผนการจัดการผืนป่าดงพญาเย็น-	
เขาใหญ่ในฐานะที่เป็นมรดกโลก	102
4.1.2 มาตรการทางกฎหมาย	104
4.2 พื้นที่รอบนอกในเขตป่าสงวน.....	105
4.3 พื้นที่รอบนอกในเขตที่ดินเอกชน.....	105
4.3.1 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	106
4.3.2 ประมวลกฎหมายที่ดิน.....	106
4.3.3 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	
แห่งชาติ พ.ศ. 2535.....	106
4.3.4 พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน	
เพื่อการเกษตรกรรม พ.ศ. 2518.....	107
4.3.5 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507	108
5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช	110
5.1 สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวง	
ศึกษาธิการ.....	110
5.2 สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์	
และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.....	110
5.3 คณะกรรมการโครงการมนุษย์และชีวมณฑล	111
5.4 กรมป่าไม้.....	112
5.5 อุทยานแห่งชาติทับลาน กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า	
และพันธุ์พืช.....	113
5.6 จังหวัดนครราชสีมา อำเภอ องค์การบริหาร	
ส่วนตำบลที่เกี่ยวข้อง	113

6. ปัญหาด้านนโยบาย มาตรการทางกฎหมาย และหน่วยงาน	
ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑล	113
6.1 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช..	114
6.1.1 ปัญหาด้านนโยบายและแผน.....	114
6.1.2 ปัญหาด้านกฎหมาย.....	114
6.2 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการพื้นที่แกนกลาง	115
6.3 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเขตกันชน	115
6.4 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการพื้นที่รอบนอก.....	116
6.5 ปัญหาอื่นๆ.....	116
6.5.1 ความชัดเจนของขอบเขตพื้นที่สงวนชีวมณฑล.....	116
6.5.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่สงวนชีวมณฑล	
และการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑล	117
6.5.3 บทบาทของหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการ	
พื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช	118
6.5.4 การประสานความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง....	118
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	120
1. บทสรุป	120
2. ข้อเสนอแนะ	121
2.1 ระยะเตรียมความพร้อม.....	122
2.1.1 กำหนดขอบเขตของพื้นที่สงวนชีวมณฑล	122
2.1.2 ถ่ายทอดความรู้และปลูกฝังจิตใต้สำนึก	122
2.1.3 แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่าง	
พื้นที่สงวนชีวมณฑลแต่ละแห่ง	123
2.2 ระยะร่างกฎหมาย.....	123
2.2.1 กฎหมายระดับพระราชบัญญัติ.....	124
2.2.2 กฎหมายลำดับรอง.....	125
2.2.3 การรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย	128

2.3 ระยะบังคับใช้.....	128
บรรณานุกรม	129
ภาคผนวก	
ก. หนังสืออนุญาตให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ	137
ข. ประกาศให้สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราชเป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑล	138
ค. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่สถานีวิจัย สิ่งแวดล้อมสะแกราช สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507	139
ประวัติการศึกษา.....	140

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1	องค์ประกอบหลักของสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ	8
2	ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อชีวมณฑล	9
3	บทบาทของพื้นที่สงวนชีวมณฑล.....	18
4	ขอบเขตพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช (แสดงตำบลที่ตั้ง)	29
5	แผนที่แสดงชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช	37
6	การจัดสรรพื้นที่ในพื้นที่สงวนชีวมณฑล	52
7	แผนที่แสดงชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช และพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลาน.....	103